

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze bakalářské práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Jenišov

Eva Stepaňuková

© 2015 ČZU v Praze

1 Souhrn

Tématem této bakalářské práce je Sociální a ekonomický rozvoj obce Jenišov. Práce se zaměřuje na demografický vývoj obce, zhodnocení přesídlování z centra města na jeho předměstí, včetně zhodnocení vlivu suburbanizace na rozvoj obce. Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je věnována pojmům, klíčovými pro pochopení problematiky práce. Jsou charakterizovány pojmy jako regionální rozvoj, obec, migrace, urbanizace nebo suburbanizace.

V praktické části se zaměřuje na základní charakteristiku obce Jenišov, polohu, obyvatelstvo a na její občanskou vybavenost. Další část práce je částí výzkumnou, kde jsou získávány poznatky pomocí ankety a polostandardizovaného rozhovoru se starostou obce. Cílem ankety je zjistit, co vedlo obyvatele obce k přesídlení z centra města na jeho okraj, jak jsou spokojeni s kvalitou života v této obci a také jak osídlování ovlivnilo rozvoj obce jako takové. V této části práce je věnována pozornost také dosavadnímu a budoucímu vývoji ve výstavbě domů a bytů na území obce. Ke zhodnocení budoucího sociálního a ekonomického rozvoje obce je využita metoda SWOT analýzy.

Klíčová slova: demografie, migrace, obec, obecní zastupitelstvo, regionální rozvoj, suburbanizace, urbanizace, veřejná správa.

2 Cíl a metodika

Hlavním cílem této práce je analyzovat a zhodnotit sociální a ekonomický rozvoj obce Jenišov se zaměřením na demografický vývoj obce, dosavadní a budoucí rozvoj v oblasti výstavby domů, včetně zhodnocení vlivu suburbanizace na rozvoj obce. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – část teoretickou (rešeršní) a část praktickou.

První, teoretická část se zabývá zpracováním literárních podkladů, které povedou zejména k porozumění tématu práce: „Sociální a ekonomický rozvoj obce Jenišov“. V této části práce je věnována pozornost vymezení odborných pojmů, které jsou klíčové pro pochopení problematiky této bakalářské práce. Mezi klíčové pojmy patří: *demografie, migrace, obec, obecní zastupitelstvo, regionální rozvoj, suburbanizace, urbanizace a veřejná správa*.

Empirická část práce je rozdělena na několik dílčích částí. První část práce informuje o základní charakteristice a poloze obce Jenišov. Další část práce představuje analýzu obce Jenišov ze sociálně-ekonomického hlediska s ohledem na hledisko demografické, kde bude provedena anketa s obyvateli obce, jejímž cílem je zjištění, co je vedlo k přesídlení z města na příměstí a jak jsou spokojeni s kvalitou života v této obci. Polostandardizovaný rozhovor se starostou obce poslouží k získání klíčových informací, souvisejících se sociálním a ekonomickým rozvojem obce. Ke zhodnocení budoucího potenciálu obce poslouží metoda SWOT analýzy.

K vytvoření praktické části práce je užito techniky studia dokumentů o obci, tj. techniky sekundární analýzy dat. Zdroje informací pochází z literatury zabývající se regionálním rozvojem, demografií a urbanizací. Cenné informace, týkající se historie obce, mají svůj původ v kronice obce Jenišov. Mimo jiné je využito některých internetových zdrojů, které poskytují doplňující informace. Ilustrace území obce je čerpána ze snímků internetových map a map katastrálního úřadu. Mapy a snímky jsou doplněny o popisky. Demografické údaje sloužící k analýze obyvatelstva jsou získány z dat Českého statistického úřadu.

3 Závěr

Trend suburbanizace výrazně ovlivnil sociální a ekonomický rozvoj této obce. Nejvýrazněji se projevil v posledních 14 letech, kdy se do obce přistěhovaly zejména mladé rodiny, které život na předměstí považovaly za životní ideál. K přesídlení do Jenišova rovněž přispěla výhodná cena pozemků a poloha obce vůči Karlovým Varům.

S migrací mladých rodin do obce souvisí pozitivní změna věkové struktury a vzdělanosti obyvatelstva. Analýza struktury vzdělanosti zaznamenala meziroční nárůst vysokoškolsky vzdělaných obyvatel o neuvěřitelných 1000% a počet obyvatel s úplným středoškolským vzděláním vzrostl o 338%. Vývoj vzdělanosti v obci koresponduje s celorepublikovým zvyšováním zájmu o vzdělání. V současné době je obyvatelstvo obce v nejvyšší míře zastoupeno obyvateli v produktivním věku. S čímž souvisí výrazné zvýšení porodnosti, které zapříčinilo růst obyvatel v předproduktivním věku. Naopak je zřejmé slábnutí věkové kategorie v důchodovém věku, což je pozitivním faktorem pro další ekonomický rozvoj obce.

Vývoj ve výstavbě domů se začal výrazněji projevovat po roce 2002. Nejvyšší nárůst vystavěných domů byl ovšem zaznamenán v letech 2008 a 2009, kdy vrcholila výstavba na pozemcích v obytné zóně Pod Rohem I. Hospodářská krize se na výstavbě domů projevila až v letech 2012 a 2013, a to zejména v poklesu vystavěných domů ruskou klientelou, která má v obci své zastoupení. Vzhledem k počtu dostupných a zasíťovaných parcel pro výstavbu v lokalitách Pod Rohem II. a U rybníka a snižující se sazbě hypotečních úvěrů lze predikovat další rozvoj ve výstavbě domů na území obce. Udělí-li stavební úřad dodatečné stavební povolení společnosti, jež plánuje výstavbu celkem šesti bytových domů, mohlo by dojít k přetížení kapacity místní technické infrastruktury. Při plném obsazení bytových jednotek by totiž došlo k 20% nárůstu počtu obyvatel, na který obec není připravena.

Zastupitelstvo obce nyní jedná s příslušnými orgány o zajištění vyhovující infrastruktury a o omezení rozsahu stavby tak, aby nedošlo poškození stávajících obyvatel obce.

Z uskutečněné ankety vyplývá, že se požadavky na občanskou vybavenost u místních obyvatel liší. Starousedlíci jsou zpravidla spokojeni se současnou vybaveností a službami, jelikož zde žili již v dobách, kdy byla vybavenost v obci téměř nulová. Nově přistěhovalí jsou naopak zvyklí na občanskou vybavenost z města a ve srovnatelném poměru ji vyžadují. Nejvíce v obci postrádají mateřskou školku, bankomat v části obce naves a volnočasové aktivity pro děti. Starousedlíci a rodiče malých dětí se shodují ve věci vystavění autobusové zastávky MHD nedaleko od návsi. Starší obyvatelé mají problémy dojít na vzdálenou zastávku a rodičům dětí nevyhovuje poloha zastávky za frekventovanou místní komunikací. Ostatní služby a vybavenost obyvatelům obce vyhovují a nic by na nich neměnili.

Ke zhodnocení potenciálu obce posloužila metoda SWOT analýzy, ve které byly specifikovány slabé a silné stránky obce a zároveň hrozby a příležitosti pro další rozvoj obce. Obec by měla čelit těmto potenciálním hrozbám tak, aby předešla problémům, které mohou vzniknout v souvislosti s růstem počtu obyvatel (např. absence mateřské školky) a aktivně reagovat na potřebu rozšiřování občanské vybavenosti, aby si udržela stávající obyvatele a neodrazovala zájemce o pozemky v obci.

4 Seznam použité literatury

1. ČMEJREK, Jaroslav, KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-802-1316-263
2. ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*, 1.vyd. Praha, 2008, ISBN 978-80-87197-00-4
3. HNILIČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů*. Vyd.1. Brno: ERA, 2005, 131 s. ISBN 80-736-6028-8
4. HUDEČKOVÁ, Helena, a kol. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Vyd. 1. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2006, 189 s. ISBN 80-213-1413-3
5. JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007, 285 s. ISBN 978-80-7367-269-0.
6. KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2003, XVII, 408 s. Beckova edice právní instituty. ISBN 80-717-9794-4.
7. KALIBOVÁ, Květa. *Úvod do demografie*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2002, 52 s. ISBN 80-246-0222-9
8. KALIBOVÁ K., a kol. *Demografie (nejen) pro demografy*. 3.Vydání, Praha:Sociologické nakladatelství, 2009, 241 s. ISBN 978-807-4190-124
9. KOSCHIN, Felix. *Demografie poprvé*. Vyd. 2. Přepřac .Praha: Oeconomica, 2005, 122 s. ISBN 80-245-0859-1
10. KREJČÍ, Tomáš. *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2010, 155 s. ISBN 978-807-3754-143
11. OUŘEDNÍČEK, Martin a kol. *Sub urbs: krajina, sídla a lidé*. 1.vydání.Praha:Academia, 2013,338s. ISBN 978-80-200-2226-4
12. POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xx, 315 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6
13. WOKOUN, René a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd., Plzeň: A. Čeněk, 2004, 447 s. ISBN 80-864-7380-5
14. WOKOUN, René, a kol. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-807-2016-990
15. WOKOUN, René, a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: A. Čeněk, 2011, 474 p. ISBN 978-807-3803-049